2014. szeptember 2., kedd • LXXII. évfolyam • 205. szám, 16 oldal • 230 forint, előfizetőknek 150 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG

Kelet-Ukrajnában visszaszorítják a kormányerőket a lázadók

- Putyin Barrosónak: ha akarná, két hét alatt be tudná venni Kijevet.
- Azonnali reagálású egységről dönthetnek a NATO-csúcson. **Világ →8**

PÓLÓKRA NYOMJÁK A KEDVELT ÍRÓKAT

Kultúra →11

Szélerőművek A kabinet inkább a paksi bővítésnek igyekszik teret nyitni

Atomstop alatt

Egyedülálló „teljesítmény” Magyarországé a megújulóenergia-források alkalmazása terén: idehaza 2006 óta nem engedélyeztek, 2010–2011 óta pedig nem adtak át egyetlen új szélerőművet sem – a magyar szélenergia-szektor hosszú időre befagyott. Az atomenergia erőltetett alkalmazása ott van a lehetséges magyarázatok között.

Hargitai Miklós

Magyarországon a saját üzleti kockázatára bárki bármilyen energiatermelő létesítményt építhet – kivéve, ha szélerőművet szeretne, mert ahhoz kormányzati engedély kell. Az akkori energiahivatal utoljára 2006-ban, még bőven a Gyurcsány-kormány idején írt ki olyan kapacitáspályázatot, amelynek nyomán ténylegesen új szélerőművek létesültek az országban. 2009-ben még kijött egy új pályázat, sőt az elbírálásig is eljutott, de a kormányváltás után az Orbán-kabinet visszavonta, újabbat pedig azóta sem hirdetett. Érdemes megjegyezni, hogy a szóban forgó pályázatokon az állam nem pénzt osztogat: nem támogatásért kell pályázni, hanem végső soron a hálózatra csatlakozás lehetőségéért. Tény, hogy a szélerőművekben termelt áramért kiemelt (nagyjából a piaci átlag duplája jelentő) átvételi árat fizetnek a széláram környezeti előnyeire való tekintettel, ám ugyanezt az árat – munkahely-fenntartási és egyéb megfontolásokból – a régi szenes erőművek is megkapják, ám az utóbbiakat mégsem akarja senki leradírozni a térképről.

Arra a kérdésre, hogy a magyar körülmények között nagyjából tíz év alatt megtérülő (durván egymilliárd forintba kerülő és a jelenlegi szabályozási feltételek mellett úgy százmillió forint éves működési profitot termelő) szélerőművek miért kerültek feketelistára, nincs egyértelmű válasz, de az biztos, hogy ezzel a hozzáállással nemhogy Európa nyugati felétől, de a térségbeli országoktól is jelentősen különbözünk. Jellemző példaként említhető Románia, ahol a beépített szélerőművi kapacitás már a paksi atomerőmű teljesítményét közelíti, és a szélenergia hasznosításában 2013 során túllépte a 2020-ra előírt szintet. Nálunk 2013 végén a beépített szélerőművi kapacitás mindössze 330 MW (a paksi erőmű teljesítményének csupán az ötöde, a teljes magyar áramfelhasználásnak alig négy százaléka) volt, és az előző évekhez viszonyítva stagnált, miközben 2020-ra az uniós előírások teljesítéséhez 750 MW-ra lenne szükség.

Németh Lászlóné volt fejlesztési miniszter egy írásbeli kérdésre adott válaszában azt állította, hogy 2009 és 2013 között „a szélenergia beépített teljesítménye 62 százalékkal nőtt”, ami feltehetően igaz, csakhogy 2010, vagyis a kormányváltás óta egyáltalán nincs növekedés. Vannak viszont abszurd korlátozások és büntetések: a hazai szélerőműveknek úgynevezett menetrendadási kötelezettségük van, vagyis előre meg kell mondaniuk, mekkora szél lesz, és mennyi áramot fognak termelni, ha pedig ettől eltérnek, akkor a hivatal akár havi több százezer forinttal megvágja őket. Vannak visszavont engedélyek is: attól, aki már megkapta az energiaügyekben illetékes hatóság hozzájárulását, de – jellemzően a többi állami szerv packázása miatt – mégsem tudja időben megkezdeni az építkezést, indoklás nélkül elveszik a lehetőséget. Tavaly kilenc visszavonás történt. Mindezek nyomán a szélenergia-szektor (2011 óta változatlanul) mindössze 176 szélerőműből áll, miközben a román szélerőművek száma már jóval 1000 fölött jár, és az elmúlt öt évben a hatszorosára nőtt, Lengyelországban pedig a kétezret közelíti; itt öt év alatt 70 százalékos volt a gyarapodás.

Úgy tudjuk, az engedélyezési gyakorlatban érdemi változás nem várható. Ezzel kapcsolatban iparági körökben egyre gyakrabban hallani azt a vélekedést, hogy a kormány a szélerőművek – Európában teljességgel példátlan – blokkolásával valójában a tervezett két új paksi blokk majdani termelésének igyekszik helyet csinálni a piacon. Ezt támasztja alá, hogy a szélerőművek engedélyezése szinte pontosan akkor, 2007 táján torpant meg, amikor a Gyurcsány-kabinet először hozott döntést a paksi bővítésről. A zsinóráramot gyártó, vagyis az igényektől függetlenül éjjel-nappal folyamatosan pörgő atomreaktorokat és a csak szél idején (de akkor „elsőbbségi”, vagyis feltétel nélkül átveendő) áramot szállító szélerőműveket egyszerre nehéz beszorítani egyazon energiarendszerbe. Ez az érv ütközik azzal, hogy a szélerőművek építése – szemben az atomerőművel – egyetlen fillér közpénzt sem igényel, és a magántőkéből létesített szélkerekek a tízéves megtérülési ciklus lejárta után a legolcsóbb, kilowattóránként 7-9 forintba kerülő árammal tudnák ellátni az országot, szemben az új paksi blokkok 27-31 forintra becsült termelői áramárával.

Nem tudnak kiemelkedni FOTÓ: KOCSIS ZOLTÁN

ÖTÖDIK HASÁB

Más jövő

Angela Merkel és a német politikai elit alighanem a jövőbe lát: Európa vezető hatalma az utóbbi években kiépített egy alternatív csővezetéket Oroszország felé (így az ukrán konfliktus kimenetelétől függetlenül is hozzá tud jutni az orosz gázhoz), másrészt létrehozott annyi nap- és szélerőművi kapacitást, hogy akkor sem jön zavarba, ha az elővigyázatosság ellenére egyetlen köbméternyi gáz sem jönne a csövön. Merkelék tudják, hogy Putyinnal az tud jó üzletet kötni, aki nincs rászorulva az orosz árura. Mi viszont egyre eltökéltebben próbáljuk abba a helyzetbe manőverezni magunkat, hogy mindenképpen ki legyünk szolgáltatva az orosz érdekeknek. Az Orbán-kabinet energiavíziójában az orosz gáz alternatívája az orosz atom orosz bankhitelből. És ha valaki megkérdezi, mi történik ezzel a remek konstrukcióval akkor, ha Európa és Oroszország viszonya tovább mérgesedne, Szijjártó Péter azonnal elkezd rezsicsökkentésezni és több tiszteletet követelni.

Mindeközben a magyar kormány immár ötödik éve blokkolja az új szélerőművek engedélyezését a legképtelenebb magyarázatokkal. Egyszer azt mondják, hogy túl drága lenne – ami azon túl, hogy nem igaz, érdektelen, hiszen magánbefektetők tucatjai állnak sorban az engedélyekért –, másszor pedig azt, hogy az elektromos hálózat nem bírná el, amiről az állami rendszer-üzemeltető vezetője mondta el tavaly, hogy semmi köze a valósághoz. Legújabban pedig az egyedi kormánydöntéssel adható regionális beruházási támogatások listájáról húzták le az összes megújulós kategóriát – nehogy valakinek mégis eszébe jusson főtérdíszkövezés vagy egy sokadik soha meg nem térülő élményfürdőprojekt helyett a jövő energiájába fektetni. *(A szerk.)*

Vélemény

Lappangó háború

Poór Csaba szerint a kelet-ukrajnai régióban a világpolitika összes mocska felszínre tört. →**9**

Különvélemény

Szekeres Imre köszöni Gyurcsány Ferenc tanácsait, de nem kér belőlük. →**10**

Szakiskolás tanulók válhatnak az átalakítás áldozataivá

Véget ért a nyári vakáció, tegnap megkezdődött az új tanév – ez kellemetlen meglepetést hozhat több ezer szakiskolai diáknak, akiről, úgy tűnik, egyszerűen elfeledkeztek. →**3**

Jövő keddre hívta össze Lázár János a zsidó kerekasztalt

Heisler András, a Mazsihisz elnöke tegnap kapta kézhez Lázár János miniszter levelét a kerekasztal összehívásáról. Heisler abban bízik, a megjelölt program változik. →**2**

INDUL AZ ÚJ BANKJEGYPROGRAM

Négy éven át tartó bankjegycserébe kezd a jegybank. Ennek első lépéseként decembertől jön az új tízezres, amelyen – a képeken kívül – szinte mindent átír az MNB. Gerhardt Ferenc alelnök szerint a jegybanki gyakorlatban a készpénzmegújítás 10-15 évente válik időszerűvé. →**6**

FOTÓ: KONYHÁS ISTVÁN

9 770237 377022 14205